

לוי וסרי

פסוק תורה תשור

כספ (1) חומר המצפון שם אל יח

עצי שטים עומדים [כו טו]. מה שהקרשים
 היו עצי שטים עומדים וילפינו מזה גם
 לדי מיניו שצריך להיות דרך גדילתו [סוכה
 מה ב]. יש ליתן טעם קצת משום שצריך שתגדל
 המצוה, היינו שיתגדל עדיין מצד מצוה גוררת
 מצוה, אבל לא שיעשה המצוה רק להיפטר
 מחיובו, שזה אינו לרצונו. ובדרך זה יש ליתן
 טעם ע"כ שנעשה לנו במובח הנחשת מכבר
 מעשה רשת, משום שאם יתנדב אדם שור גדול
 אפילו שזה אלף זון וחושב שיוצא בזה למקום,
 אינו כלום, כי אדרבה השי"ת אומר למה לכם
 רמס חצרי, שהוא איצ להקרבות במפורש
 בקראי, אלא שכל ענין הקרבות שידע שכל
 מה שיש לו הוא כולו של הקב"ה אף מה
 שנשאר לו בבית, ומשלחן גבוה זכי, שלכן
 יראה לעשות צדקה וחסד, כדאמר דוד [דה"א
 כס יד] ומידך נתנו לך, או מתקבל לרצונו,
 שזהו העיקר, שאין זה מתנה לשרוף ולכלות
 אלא לקבל מהקרבו ללמוד איד להתנהג בנוסו
 ובממונו, שלכן הוא ככברה שהוא הכלי שעל
 ידו מתקבל בכלי אחר, וכמו כן הכא יתקבל
 בלבו מהמובח.

2
ס"ב
ס"א

כשאם מבקשת את תינקה שיאכל והוא מסרב,
 מפצירה היא בו בכל מיני שידולים
 ופיוסים, והנה כשמתרצה לאכול, ידמה בדעתו
 כמה טובה גדולה עושה בזה לאמו, שפותח
 את פיו ובלוע מאכלו, ואמנם רואה בעיניו
 שהוא כן, שהרי שמחה היא ביותר על זאת
 ומנסקת לו על פיו.

וכן הוא הדבר ממש — גם באנשים מבוגרים
 ובעלי דעת — בקבלתם הענינים הרוחניים
 בקרבם! כי חומרי עפרו של אדם מסך מבדיל
 הוא ביותר לגבי רעבון נשמתו לאלקות, וסותם
 ואוטם לבו מכל חכמה, עד שדעתו מתמעטת
 ורוחו קצרה מלהבין רגש נפשו בטובה זו של
 „לכו לחמו בלחמי ושתי בייני מסכתי“, כאותו
 תינוק המתפתל ומתמרמר על אמו אשר
 מייגעו לאכול הטוב לו, ואמנם כמה בקשות
 והפצרות יש בתוה"ק, שאבינו שבשמים משל
 אותנו לטוב לנו, כי הוא הבורא הוא היוצר
 יודע, „כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר
 מחשבות לבו רק רע כל היום“.

3) שם יש הכפשה

א. (כה. ב) ו'יקחו לי תרומה' ה'א הוא ד'כתיב (משלי ד.
 ב) 'פי לקח טוב נתתי לכם תורת' אל תעזבו' אל תעזבו'
 את המקח שנתתי לכם יש לה אדם שלוקח מקח יש בו
 זהב אין בו כסף יש בו כסף אין בו זהב אכל המקח
 שנתתי לכם יש בו כסף שנאמר (תהלים יב. ז) 'אמרות ה'
 אמרות טהרות כסף צרוף' יש בו זהב שנאמר (שם יט. יא)
 ה'נחמדים מזהב ומפז רב' יש אדם לוקח שדות אכל לא
 כרמים כרמים ולא שדות אכל המקח הזה יש בו שדות
 ויש בו כרמים שנאמר (שיר ד. יג) 'שלחיק פרדס רמונים'
 יש לה אדם לוקח מקח ובני אדם אינו יודעין מהו אכל
 משכר הפרסור נתודע מה לקח כף התורה אין אדם יודע
 מה היא אלא משכר שלקח משה שנאמר (שמות לד. כט)
 ימשה לא ידע פי קרן עור פניו בדברו אתו ויש לה מקח
 שמי שמכרו נמכר עמו אמר הקדוש ברוך הוא לישראל

מכרתי לכם תורת' בכיכול נמכרתי עמה שנאמר ו'יקחו לי
 תרומה' משל למלך שהיה לו בת יחידה בא אחד מן
 המלכים ונטלה בקש לילך לו לארצו ולטל לאשתו אמר
 לו בתי שנתתי לה יחידית היא לפרש ממנה איני יכול
 לומר לה אל תטלה איני יכול לפי שהיא אשתך אלא זו
 טובה עשה לי שקל מקום שאתה הולך קיטון אחד עשה
 לי שאדור אצלכם שאיני יכול להניח את בתי כף אמר
 הקדוש ברוך הוא לישראל נתתי לכם את התורה לפרש
 הימנה איני יכול לומר לכם אל תטלה איני יכול אלא
 בכל מקום שאתם הולכים בית אחד עשו לי שאדור
 בתוכו שנאמר (שמות כה. ח) 'ועשו לי מקדש'.

1

(4) אור מצלמה

א) במדרש ייש לך אדם לוקח מקח
 וצריך אינו יודעין מכו אצל משכר הסרסור
 נחודע מה לקח, כך החורה אין אדם ידע
 מה היא אלא משכר שלקה משה שגא' ומשה
 לא ידע כי קרן אור פמיו בדברו אחו", כוונת
 במדרש צוה הוא כי אם אדם לוקח חפץ
 ואינו יודע מה הוא קונה יש לו חסרון בעלם

הקמין, וכבר הזכרנו פעם דברי הכהנות
 אשרי במס' צ"מ (פ"ב דין ט') ששם
 מביאר כלל זה דמיו קמיים, "מעשה אירע
 צא' שקנה בדיל מער עכ"ם לכסות גנו,
 ושוב נמלך ומכרו לישראל אחר בחזקה בדיל
 ואח"כ נמלא שנפטים כולו כסף אך מבחון
 כי מחוסר צדדיל ועטרו כרמ"מ כי אמר
 שלא זכה בו ישראל שקנה מן העכ"ם
 כיון שלא ידע", כרי מבואר שקמין לא ש"ך
 רק אם ידע כלוקח מה הוא קונה, ואם
 האדם חסר לו צדיקה מה הוא קונה חסר
 לו בעלם הקמין, חיה כונת המדרש כאן
 צונג להקמין של חורה, שאם בני אדם אינו
 יודעין מהו, כרי חסר בהקמין, ולכן כי כי
 לקח "טוב" נחתי לכם, שנחודע להם מה
 הם קומין, ונחודע להם החשיבות של
 החורה שהוא לקח טוב, ולכן נקרא ג"כ
 לקח טוב, כיון שידעו מה הם קומין כרי
 זה "לקח טוב", קמין מטובה, חכו ציאר
 דברי המשנה (אבות פ"ג מ"ח) "חביבין
 ישראל שמתן להם כלי חמד, וחיבה יחירה
 נדעה להם שמתן להם כלי חמד שגא' כי
 לקח טוב נחתי לכם חורתי אל תחזבו",
 שמה "שנדעת" להם שהקב"ה נתן להם
 כלי חמד זהו חיבה יחירה, שעי' דיעה זו
 יש ציכולתם להיות להם הקמין בחורה, וכן
 מה שמסיים המדרש בעמין משה רבינו כי
 קרן אור פמיו הכונה צוה ג"כ להראות
 חשיבות של חורה, שמזה שראו בניי פמיו של
 משרע"כ האך שנחפלה ונחרומם ע"י
 החורה ידעו קדושת החורה, ולאחז דרגה
 יכולין להניע ע"י לימוד החורה.

ובדברי המדרש מבואר עוד נקודה,
 שאמרו שמשכר הסרסור נחודע מה לקח,
 שהחורה יחנה ע"י סרסור, וכך היא סדר
 נתינת החורה לבני ישראל, ועמין זה של
 סרסור לא בעל אלא שדבר זה נשאר
 לדורות, שכל הפמין של סדר המסורה, משה
 קבל חורה מסימי ומסרה ליבושע, נשאר כן
 בכל הדורות וכמו שמבואר בדברי הרמב"ם
 בהקדמתו, הפירוש הוא שאלו הם
 הסרסורים שכל דור ודור, חיה כי עמין
 הסמיכה שהי' אצל כלל ישראל, שידעו בני
 ישראל מי הם הסרסורים שכל דור, ואף
 כשנפלה הסמיכה ואין יוכר בגלוי לבניי מי
 הם הסרסורים שכל דור ודור, אצל עדיין
 הדבר במקומו עומד, שמנהיגי הדור שכל
 דור ודור הם הסרסורים, אלא שהדבר הוא
 בהסתר, ונשעת מעשה קשה לראות מי הם
 הסרסורים שכל דור ודור, אצל למפרע
 כשמציטים על סדר הדורות שעברו, יכולים
 לנו לראות ולדע הסרסורים שהיו בכל דור
 ודור, כג' דבר זה נגח בחן לצותיכם של כלל
 ישראל שחבי' להם בהרגשה מי הם
 הסרסורים שמוסרים בחורה בכל דור ודור,
 ומשכר הסרסור נחודע מה לקח, שעי'
 הסרסור יכולין לדע מה היא החורה,
 כשמציטים על גדלות הקדושה והמעלות
 שהשיגו גדולי ישראל, וכולן רק ע"י החורה,
 אז לנו יכולין להשיג מה הוא ערך החורה
 וגדל קדושתה, ועד כמה צריכין לעמול בה,
 כי לקח טוב נחתי לכם — "לוקח" טוב
 — הסרסור שלוקח החורה, וגם הסרסור
 נמסר לישראל, "חורה צוה לנו משה מורשה
 קבלת יעקב", "משה" הוא ג"כ מורשה
 לקבלת יעקב.

27

יא וצפית אותו וגו'. שלשה ארונות עשה.
 אחד של עץ ושנים של זהב. ומבית ומחוז
 תצפנו ולא כתיב וצפית אותו זהב [לכד] כמו
 בשלחן. שלא היה מצופה צד העליון שלו.
 יב על ארבע טעמותיו. פירש רש"י על ארבע
 זוויותיה. ובשליש העליון סמוך לכפרת היו
 נתונים ולא היו אלא ארבע. ומה שאמר אחר כן
 ושתי טבעות. פירוש ושתיים מן הטבעות האלו
 היו על צלעו האחת. וכתב הרמב"ן ודאי לא
 היו אלא ארבע. אבל מה שפירש שהיו בשליש
 העליון סמוך לכפרת לא מסתבר. דכל מה שהיו
 יותר למעלה היה המשוי יותר כבוד. ועוד כי

דרך כבוד הוא שיהיה הארון למעלה נישא גבה
 על כתפות הבהנים: לשון א"א הרא"ש ז"ל.
 ולי נראה פירש"י מפירושו. ובשליש העליון סמוך
 לכפרת היו נתונים. מההיא דאמרינן במסכת
 שבת פרק [הזורק] [דף צו. א] המוציא משוי למעלה
 מעשרה טפחים חייב שכן משא בני קהת, וליף
 לה מארון דאמר מר ארון תשעה וכפרת טפח.
 וגמירי דכל טוענא דמידרי במוטות תילתא
 מלעיל ותרי תילתא מלתחת. נמצא שהיו הטבעות
 בתחת שליש העליון. ולהכי גמירי הכי שאם
 היה רוב המשוי למעלה מכתפיהם היה מתנדנד
 לכאן ולכאן. אבל כשרוב המשוי למטה מן הכתפים
 או הוא נישא יפה. ואני אומר ששמונה טבעות
 היו לו לארון. ארבעה טבעות קטנות בארבע
 הזוויות כדי שיהא נישא ומטלטל בהם בשעה
 שמתקנין אותו. וארבעה טבעות בצדיו ברחבו
 בסוף רביע האחרון. וחצי רחוב בין שני הטבעות
 ובהם היו הבדים, ולהכי כתיב בטבעות הראשונות
 פעמותיו שהן זוויות. ובטבעות האחרונות צלעות
 שהם צידי הארון. וכן אברהם כתב כי בכל מקום
 הוא לשון רגל. כמו מה יפו פעמיך בנעליים.
 (שה"ש ז. ב) על כן פירש שהארון היו לו ארבעה
 רגלים. וארבעה הטבעות שהיה נישא בהן היו
 מלמטה ברגלים. וארבעה אחרים לנוי מלמעלה.
 וכתב הרמב"ן ואין דבריו נכונים. ולפי דעתי.
 פעם הוא שם פסיעה. מה יפו פעמיך. פסיעותיך.
 ואמר כאן פעמותיו על פסיעות הבהנים שנושאים
 אותו. רמו לשתי דברים. שהיו הטבעות בזוויות
 למטה ממש. ושהיה כל אורכו של ארון מפסיק
 בין שתי הטבעות כי הארון ארכו למורח והטבעות
 לצפון. אחד בראש המורח. ואחד במערבי ושנים
 בדרום כנגדם. ופעמי הבהנים הולכים בין טבעת
 לטבעת:

11
 12
 16
 18

להטות לכבו אל החקמה שיגיע בה למעלת
 השלמים. שכן שלמה לא שאל מעם ה' כי אם
 שיתן לו לב שומע; ועיניו הוראות בחקמות
 הגוף המוחשות - יתן במי שהוא למטה ממנו
 במדרגה. ואז ישמח בחלקו ולא יבקש על
 רבוי עשר. שכן שלמה אמר: "ראש ועשר אל
 תתן לי" (משלי ל.ח). ועל כן היו כל אמות
 הארון שבוורות, להורות שכל אדם ידמה
 בנפשו כאלו הוא חסר מן שלמות החקמה
 וצריך למדוד עדין למלאת חסרונו. כי כל
 אמה חסרה מורה על דבר חסר הצריך
 שימלאו חסרונו, כך עקר החקמה מאין תמצא
 (איוב כח.ב) - ממי שחושב את עצמו לאין
 וחסר. אבל לא במי שהוא חכם בעיניו השועה
 בעצמו לאמר שפכר הגיע אל תכליתה, כי
 "איזהו חכם - הלומד מפל אדם" (אבות ד.א).
 החושב שהוא חסר מן החקמה והוא צריך
 עוד להתלמד, וכן בידיעת מציאת ה' יתברך
 אמרו: "תקלית הידיעה - שנדע שלא נדעך"
 (בחינת עולם יג.מה). ועל כן היו כל אמות
 הארון שבוורות בארץ וקומה ורחב. כנגד
 שלשה דברים העומדים כנגד משיגי
 החקמות, והם: קצר דעת המשיג, ועמק
 המשג, וארץ ההצעות, כי הקומה הינו העמק.
 כי עמוק הדבר מי ימצאנו, והוא עמק המשג.
 והרחב עומד כנגד קצר דעת המשיג, והארץ
 הינו ארץ ההצעות. וכמו שכתוב: "עמקה
 משאל מה תדע" (איוב יא.ח), וכתוב: "ארפה
 מארץ מדה ורחבה מני ים" (שם יא.ט).

אב"ד השלחן המרמז לכתר מלכות, ולכל
 הצלחות האנושיות אשר ישראל זוכין
 להם משלחן גבה. היו אמותיו קצתם שלמות.
 כי כל משפיל ישמח בחלקו וידמה בנפשו
 כאלו יש לו כל ואינו חסר לנפשו מאומה, שכן
 יעקב אמר: "יש לי כל" (בראשית לג.יא). אמנם
 קצתם היו שבוורות, להורות שלא ישלים
 האדם תאוותו מכל וכל, ולא יתן אל החמר כל
 אהת נפשו, אלא צריך שישבר תאוותו, כי
 משעם זה נזכר לשון שכירה אצל הלחם, כמו
 שכתוב: "שכרו לנו מעט אכל" (שם מג.ב).
 וכתוב: "בשכרי לכם משה לחם" (ויקרא כו.כו).
 ויתבאר זה עוד בסמוך בפרשת השלחן.

אב"ד מזבח הקטרת היו כל אמותיו שלמים.
 וכן מזבח העלה, כי ענין שניהם
 להשלים את האדם החסר מצד מעשיו. כי
 כל הפא לכפור על האדם משלים חסרונו, כי
 מזבח העלה מכפר על גוף החוטא על ידי
 הקרבת גופות של הפעלי חיים, ומזבח
 הקטרת מכפר על הגשמה ורוח אלהים
 העולה היא למעלה בעשן הקטרת, ועל כן
 היו כל אמות ההם שלמות. ואחר הצעה קטנה

4

ועשו ארון עצי שטים אמתים וחי ארכו גוי (כה, י).

אמר ר' לוי דבר זה מסורת בידינו מאבותינו מקום ארון אינו מן המדה" (יומא כא).
וזה לקח לדורות עולם, שהתורה שהארון היה סמל שלה, איננה נמדדת במדת
מקום, לומר מקום זה הולם אותה ומקום אחר אינו הולם אותה. התורה עומדת למעלה
מכל גבול של מדה ושל מקום. וכתוב מפורש אומר: „ולא מעבר לים היא לאמר
מי יעבר לנו אל עבר הים ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה, כי קרוב אליך הדבר
מאד, בפיר ובלבבך לעשתו" (דברים ל). אסור לנו להעלות על דעתנו שמקומות
מסויימים ותנאי החיים שבהם היו מסוגלים לקליטת התורה, ובמקומות אחרים ותנאי
החיים השונים שבהם יש חוסר של מדה ראויה להתזיק בה את התורה, צחיחים הם
המקומות הללו ואין התורה יכולה להכות בהם שרשים.

13

6

גמ' 113

סעות גדולה חמורה עד מאד עשו המתישבים הראשונים בארצות הברית והדורות
שבאו פה אחריהם, שהסיקו שאין במדינה זו ותנאי החיים שבה המדה הדרושה, המקום
המתאים והאווירה הרוחנית הנחוצים להעברת התורה אליה מעבר לים, איפה שהיא
פרחה ושגשגה. מעוות טרגי זה האביד המונים המונים אין ספור לעמנו. הם נהיו לטרף
ע"י עם הארצות ופריקת עול, ולבסוף נבלעו בתהום של התבוללות גמורה.

הנסינו בדרות האחרונים באה"ב הוכיח בעליל את אמיתת דברי חז"ל: „מקום ארון
אינו מן המדה". כלומר, אין למדוד במדת בשר דם אם יש פה מקום לתורה אם לאו.
לגדל אשרנו הופיעו פה קומץ של אישים ענקי רוח, בעלי חזון ובעלי מעשה שבוחרו
נפש עלתה בידם להרטיב פה את המקום הצחיח בטל של תורה. הם הקימו פה לשם,
לתהלה ולתפארת רשת מסועפה של ישיבות קטנות וגבוהות ואף כוללים לאברכים
שאינו נופלים בערכם הכביר מאלה שהתקיימו בעבר לים, וכבר הצליחו להוציא פרי
ההילולים גדולי תורה מובהקים ויראי ה' נעלים.

16

21

עושר הרוח שהשגנו מהול בנטפי דמע, צער דאבה הבורים בנו, בידענו שחלק
גדול מהיהדות המקומית עודנו מרשיע להמשיך באמונה האיוולת שמקום הארון נמדד
במדה, והיא עוד מטעה אותם לחשוב מחשבת און, שמדה זו שוללת מקום של עמנו,
וגוער בור זה הולך ומתדרדר מהר לתהום הנשיה, והוא נעלם לגמרי מקהל עדת
ישראל במספר המבהיל של נישואי תערובות והמרות דת.

26

עוד רבה הדרך ליהדות התורתית להחדיר את אור התורה בכל המקומות האפלים.
על כל איש נאמן לתורת ישראל להתמסר בכל עוז ואומץ שהנסיון המוצלח של קומץ
אישי המות והחזון, תחת הסיסמא של „מקום הארון אינו מן המדה" ילך ויתפשט.
ילך ויתרחב אף להשטחים הכי צחיחים להיתרות הנאמנה.

14

ע"י
המחזיקים

ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עמדים".

המשכן וכליו משמשים, כידוע, סמל לכוחות מקבילים ומתאימים
בישראל. ועצי שטים עומדים מרמזים על הכח של עמידה בסלע איתן,
בלי לזוז וכלי לנוע מפני כל הרוחות שבעולם. פירוש הדברים: הכתוב
אומר: "לאיתאמרין קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר", ואמרו על
כך: "כלומר, קשר רשעים אינו מן המנין". גדרו של קשר הוא שיהיה
של קיימא, וקשר שאינו של קיימא אינו קשר, ופטורים עליו בשבת.
ולפיכך ישראל המחוברים זה לזה על ידי התורה המאחדת ומאגדת
אותם, כנשמה המאחדת ומאגדת את כל אברי הגוף ועושה אותם
לחטיבה אחת שלימה, חיבור זה של ישראל הוא קשר של קיימא, אבל
רשעים המחוברים זה לזה על-ידי ענינים תמריים וארציים, שהם קלים

6

ונפסדים, חיבור זה אין לו קיום, כי קשר שאינו של קיימא אינו קשר,
ולכן "לאיתאמרין קשר לכל אשר יאמר העם הזה — שבנא וסיעתו —
קשר", כי קשר רשעים אינו מן המנין.

ולא רק בקשר שבין אדם לחברו כך, אלא אף בקשר שבין אדם
לעצמו. אדם מישראל המקושר בפנימיותו בשעת התפלה לתפלתו
ובשעת הלמוד לתורתו, קשר זה הוא של קיימא ופועל ומשפיע עליו
אפילו אחר עבור זמן התפלה והתורה ונותן לו כח ועז על כל היום
כלו. אבל אדם המקושר בכל עצמותו לעניני החומר והגוף בלבדם, הרי
כשם שאותם הענינים אינם בני קיימא, נובלים ועוברים, כך זה שמקושר
בהם ומסור להם ושקוע בתוכם אינו בן קיימא: "לאיתאמרין קשר לכל
אשר יאמר העם הזה קשר".

11

16

21

(5)

1 | "קשר" ו"שקר" הם אותיות דומות ושני הפכים: קשר גדרו של קיימא ושקר אין לו רגלים ואין לו קיום. "אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים אֶת־הָאָדָם יִשְׂרָאֵל וְהָמָּה בְּקִשְׁוֹ חֲשֹׁבוֹת רְבִים". האדם נברא באופן שיהיה ישר, וצירופי אותיותיו יהיו ישרים, ויהיה בגדר קשר, אלא שנסתבך האדם בחשבונות רבים של "רבות מן־שבות בלב־איש", רבות טרדות ורבות דאגות וצרכים, עד שנתהפכו לו הצירופים, ומ"קשר" נעשה מה שהוא היפוכו: "שקר".

15

ע

וזה כחה של התורה: לברר את השקר של העולם ושל האדם, לפשת את העקמומיות ולעשות שוב מ"שקר" "קשר". וזה כחם של קר שי המשבן. ה"קשר" עומד איתו, ואינו נותן לכתחילה לה"קשר" שיתהפך ל"שקר". עצי שטים עומדים כסלע וצור חזק, ואם כבר נתגלגל האדם מקשר לשקר, אז בבחו של המשכן ולוחות הברית שבתוכו לישר את העקום ולהעמיד שוב את הקשר למקומו. ה"קשר" עומד בין ה"קשר" לה"שקר". תחילתו במחיצה המפסקת, ובסופו בגשר המעביר בחזרה מהשקר אל הקשר המעמידו סוף סוף בעמידה איתנה ותקיפה. "עצי שטים עומדים".

16
ע
ע

1 | חודש אדר הוא נגד שבט נפתלי לפי קדר הדגלים, נפתלי הי' האחרון שבשבטים

הן בדגלים הן בהקרבת הנשיאים, כתיב (במדבר א. טו) 'ונשיא לבני נפתלי אחירע בן עינן', הפני מנחם (זאת חטובה מש"ד ד"ה אחר) מביא בשם החידושי הר"מ ז"ע, שמרומו כאן שמה שנחמחר להקריב האחרון, אין זה מפני שמקומו הוא באחרונה, רק שהוא הניח כל אחד לינך לפניו, שכל אי מהנשיאים יקריבו לפניו, וזה מצד מדת העין טובה, ומרומו בשם הנשיא אחירע בן עינן, שהאחר הי' מצד מדת העין טובה. וזה היפך מענין של עין הרע, ולכן הי' נפתלי דייקא 'מלא ברכת ה'" (דברים לג, כג), ולא נחסר ממנו כלום כי רק העין רע מחסר, משא"כ נפתלי שיש לו מצד מדה של עין טובה נתברך במילואו, [ע"י ש"ך עה"ת פ' ברכה ש"י ממש בדברים אלו]. אדר הוא מול דגים, והוא מרמו ענ חודש זה, שכמו שדגים אינו שולט בהם עין רע, כן בחודש הזה שולט הענין של עין טובה, ודבר זה מורה כי עבודת החודש הזה הוא לקנות המדה של עין טובה, שלא יהי ענין של קנאה המביא לכל המדות רעות, רק שכל אי יציט על השני בעין טובה וממילא ישרה ענין של אחדות ואחיה בכלל ישראל.

ראיתי בספר קדושת אהרן שמביא בשם הרה"ק מקאמארגא ז"ע דבר נפלא על ענין מה שבפורים משנים המלבושים, [הולכים פארשטעלטן], ומנהג ישראל מקורו ושורשו בקדושה, ומבאר כי יוה"כ הוא זמן שאחד מפיס את חצירו, ויש אנשים כאלה אשר קשה לפייסם, כי יש לבני אדם חשבונות עמהם, ולא על הכל יכול האדם לוותר ולבקש מחילה, אבל צבוא יום הפורים אשר כח המחילה ביום הזה גדול מאוד עד שאמרו חז"ל (מיקו"ז ט"י כ"א דף מ, ב) על יום הפורים שהוא כפורים, ועיקר הענין של פורים הוא התקשרות היהודים זה לזה, ולכן נהגו בשנוי המלבושים, ולימן

מסוה על הפנים, כדי שאנשים כאלה, יהיו זיכולתם לבקש סליחה ומחילה מאת כל אחד שיש להם עמהם איזה חשבון. כי זה הוא עבודת ימי אדר, לקנות המדה של עין טובה ולהיות באחדות אמיתי אי עם השני.

6